

BISKOPENS VISITASFOREDRAG
PORSANGER SOKN
INDRE FINNMARK PROSTI, NORD-HÅLOGALAND
16.-20. NOVEMBER 2016

Kjære Porsanger menighet!

Det har vært noen flotte dager her i Porsanger. Det er viktig for meg som biskop å få besøke ulike deler av menighets- og bygdelivet hos dere. Og det har vært en god opplevelse å se at folk som bor her i kommunen er glad i kirka si og at soknepresten og de kirkelige ansatte fyller sin rolle på en måte som gjør menigheten relevant for sine innbyggere. Jeg og mitt følge: rådgiver Karl-Yngve Bergkåsa og prost Egil Lønmo har blitt tatt imot på en fin måte av både kirkelige medarbeidere og bygdas folk.

Når biskopen kommer på visitas til en menighet, synliggjøres også at vi tilhører et større fellesskap: Den norske kirke og Nord-Hålogaland bispedømme. Og vår kirke er en del av den verdensvide kirke som tilber og tjener den levende Gud over hele jorda. Dette fellesskapet består av denne store enheten, og samtidig helt ned til lokalplanet hvor vi har våre menigheter som her i Porsanger.

Under visitasen er det en del av biskopens oppgave å ha tilsyn med menighetene, prestene og andre vigslende ansatte. Ordet visitas betyr besøk. Visitasen gir oss mulighet til å se hverandre og fokusere på særlig viktige oppgaver i soknet. Formålet med visitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheten og de ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet.

Overskriften på visitasen har vært: "Kultur og frivillighet". Dette er et viktig og aktuelt tema. Kirka er en sentral bidragsyter som kulturaktør i bygdene våre som arena for både konserter og andre kulturelle tilstelninger. Det foregår i tillegg mange aktiviteter for barn og unge som har stor glede av å benytte seg av kunst og kultur i forståelsen av evangeliet. Det er flott å se at dette skjer her i Porsanger. Det er også flott å legge merke til at mange frivillige deltar i de kirkelige aktiviteter og at folk engasjerer seg på ulikt vis for å ta vare på alt fra kirkebygg til det gode fellesskapet som Gud har satt oss inn i.

Da vi nå er kommet til visitasens siste dag er det på tide med en oppsummering av noen av de opplevelsene vi har delt med hverandre denne uka. Jeg vil derfor dele noen inntrykk fra visitasen med dere.

Møte med de ansatte

Onsdagen begynte med et møte med staben i menigheten. Det ble et møte med hyggelige og motiverte medarbeidere. Staben er ikke så stor, men får utrettet mye her i Porsanger. Den jobben dere kirkelig ansatte gjør er svært verdifull for både kirka og i bygdelivet. Det merket vi når vi besøkte ulike arenaer som berøres av det kirken arbeider med. Jeg merker meg også at det er arbeids glede blant de ansatte. Det var smil og godt humør, noe som kjennetegner en god arbeidsplass.

Kirkeverge Egil Borch har vært en trofast medarbeider og ledet staben i Porsanger siden 90-tallet. Han kjenner området svært godt og har mange verdifulle kontakter som hjelper menigheten i den daglige driften.

Arne Skare har vært prest i Porsanger i drøyt 5 år og synliggjør kirka i bygdene på en måte som treffer befolkningen godt. Hans engasjement for Porsanger er sterkt på mange ulike arenaer og han synliggjør kirkas nærvær på en god måte.

Jan Høifødt er prostiprest, og har i den siste tida hatt mye av sin tjeneste i Porsanger, bl.a. pga ledig kapellanstilling. Han er en dyktig og erfaren prest, med god evne til å få kontakt i menigheten, og stor fleksibilitet i forhold til den store variasjonen som det er mellom menighetene i dette store prostiet.

Dere har en dyktig og, ikke minst, allsidig organist i Anastasia Dmitrieva. Hun er involvert i gudstjenester, kirkelige handlinger, og er en viktig brikke i trosopplæringstilbudet i menigheten. Hun dirigerer kirkekoret som er et tydelig uttrykk for at kirkeliv også er kultur.

Menighetene har fått en dyktig trosopplæringsmedarbeider i Torunn Rosseland Paulsen som er vikar i stillingen dette året. Hun har bidratt med å bruke kreativitet i møte med trosopplæringen. Julespillet og påskespillet er en viktig del av trosopplæringen, der mange frivillige og kirkekoret er med.

Rune Persen, Helge Olaussen, samt far og sønn Kurt Peder og Stian Rasmussen er kirketjenere og gravere i menigheten. De innehar den allsidighet som er svært nyttig i forbindelse med vedlikehold av ulikt slag og en trygghet i forbindelse med det praktiske under gudstjenester og kirkelige handlinger.

Møte med Asvo

Etter møte med de ansatte fikk vi besøke Asvo. Daglig leder Sigmund Hansen ønsket velkommen og viste oss rundt på arbeidsplassen. Bedriften ble opprettet i 1992 og dagens bygg er fra 2007. Der fikk vi se mangfoldet i virksomheten som består av både duodji, snekring og ulike kreative gjenbruksløsninger. Her vises det at arbeidets verdi ikke bare er det som produseres, men også at det gir følelsen av eget verd for den som arbeider.

Møte med Lakselv barnehage

Visitasen fortsatte onsdag formiddag med besøk i Lakselv barnehage. Vi fikk høre barna synge og de hadde noen spørsmål til biskopen og hans følge. Det er viktig at vi får møte de minste i menigheten og være sammen med dem under en bispevisitas.

Møte med frivillige og fagmøte om frivillighet

Etter besøket i barnehagen fikk vi møte de frivillige i menigheten. Vi hadde også et fagmøte om frivillighet på torsdag formiddag. Det var flott å høre om de ulike aktivitetene i Porsanger menighet som muliggjøres og ivaretas gjennom frivillige. Det er et stort engasjement i Porsanger og mange gode krefter som ønsker å bidra til menighetsfellesskapet.

De forskjellige kirkeforeningene yter et stort bidrag til menighetslivet og til å holde kirkene ved like. Det er mange synlige merker etter dem.

Menighetsbladet har egen redaktør og drives i stor grad uavhengig av kirkeadministrasjonen. Ulike foreninger benytter menighetssalen og kirka som møteplass for sine aktiviteter. De frivillige er på mange måter navet i det hjulet som menighetens ulike aktiviteter utgjør. Frivillige medarbeidere får i tillegg ofte et eierskap til det de holder på med, derfor er dette så uendelig verdifullt. Både ved de gode bidrag som blir gitt, og samtidig den tilknytningen som dette skaper.

Møte med MR/FR

Onsdag kveld møtte vi menighetsrådet. Menighetsrådsleder, Oddbjørn Karlsen, ønsket velkommen og vi sang en salme til innledning. Å møte menighetsrådet er en svært viktig del av visitasjonen. Under disse møtene foregår tenkningen rundt hva det vil si å være lokalmenighet og hvordan kirken på best mulig måte kan vekke og nære det kristne livet i menigheten.

Menighetsrådene her i Porsanger er satt sammen av en spennende og mangfoldig gruppe mennesker som er engasjerte og ser viktigheten med å fremme det lokale menighetslivet.

Takk til alle i menighetsrådet for at dere stiller dere til disposisjon for menigheten. Jeg takker alle dem som har sittet i menighetsrådet siden forrige visitasjon og nå er avløst av nye medlemmer.

Møte med kvenske foreninger og Kvensk institutt

Torsdagen begynte med et frokostmøte sammen med de kvenske foreningene i Lakselv og Børselv, samt representanter fra Kvensk institutt. Det var flott å høre om arbeidet som gjøres med synliggjøringen og ivaretagelsen av kvensk kultur og språk. Dette er en viktig samarbeidsarena for oss som kirke.

Skolegudstjeneste i Lakselv kirke

Jeg fikk også gleden av å være med på en flott skolegudstjeneste sammen med Lakselv barneskole i Lakselv kirke. Som vanlig ble det ønsket velkommen på 3 språk i gudstjenesten og barna deltok med fiolin og gitar. Vi fikk høre om den bortkomne sauen og barna lyttet og fulgte med. Jeg fikk komme med en hilsen på slutten av gudstjenesten og velsignelsen ble lyst på kvensk, samisk og norsk. Det var fint å se det gode samarbeidet som er mellom menigheten og skolen.

Møte med Lakselv videregående skole

Etter lunsj besøkte vi de ansatte ved Lakselv videregående skole. Vi fikk høre om en engasjert ledelse og lærere som så sin oppgave ikke bare som verktøy for læring, men også livsmestring og støtte i det daglige.

Det er en stor utfordring at det bor så mange borteboende elever ved skolen. Skolen har derfor ansatt en miljøarbeider som jobber med å tilrettelegge hverdagen og fritida for de unge på en god måte. Dette så ut til å fungere godt og skolen erfarer at det sosialpedagogiske aspektet ved undervisningen blir tydeligere og tydeligere i den virkeligheten som ungdommer lever i med press fra mange kanter. I helgene er det lite som skjer i skolens regi og kanskje kan kirka være en arena som kan møte ungdommene.

Andakt på Porstun

Under visitasjonen er det viktig for meg å møte de eldste i menigheten. Det er de som har vært med å legge grunnlaget for det vi holder kjært i vårt lokalsamfunn. Derfor var det flott å være på Porstun og høre Guds ord og synge salmer sammen. Kirkeforeningen serverte kaffe og kaker, og hadde en utlodning som ble satt stor pris på av mange.

Besøk til Skoganvarre kirke

Fredagen startet med tur til Skoganvarre og besøk i den rehabiliterte kirka der. Der møtte vi en engasjert gruppe mennesker som har stor omsorg for plassen og den gamle kirka som er et

smykke i bygdebildet. Etter mange års manglende vedlikehold, og dessuten råteskader p.g.a. en feilkonstruksjon i bygget skjedde det en forvandling med kirka i 2013. 1800 timers dugnadsarbeid, pengegaver fra bygdefolket og gratis byggematerialer førte til et flott kirkebygg som både visuelt og historisk binder hele bygda sammen.

Møte med kommunen

Før lunsj på fredag hadde vi møte med kommunen. Der møtte ordfører Aina Borch og rådmann Bente Larssen fra administrasjonen. Fra menigheten møtte menighetsrådsleder Oddbjørn Karlsen og kirkevergen. De ulike behovene til menigheten ble satt på dagsorden. Det er en stram økonomisk situasjon i Porsanger og dette preger også bevilgningene til kirka. Dette vil fortsette ut neste år, men det er godt håp om at det lysner i 2018 og utover. Vi opplever en positiv velvilje hos kommunens ledelse for å legge til rette for kirkens arbeid.

Kommuneledelsen uttrykte også at de er glade for den rollen menigheten har i lokalsamfunnet og måten menighetsarbeidet beriker Porsanger kommunes befolkning på. Menighetens tydelige og bevisste holdning i forhold til 3-språklighet blir lagt godt merke til hos Porsanger kommune.

Gudstjeneste i Kistrand kirke

Fredag kveld hadde vi en fin gudstjeneste i Kistrand kirke som er 160 år i år. Gudstjenesten ble ledet av prostiprest Jan Høifødt. Her var tekstlesinger både på norsk og samisk. Etter gudstjenesten var det kirkekaffe i menighetshuset. Her var det stelt i stand et nydelig måltid, og vi fikk gode samtaler.

Framover

I løpet av denne visitasen har jeg fått se mye av arbeidet som kirka driver med her Porsanger. Det har vært en god opplevelse og vi har møtt mange positive og engasjerte mennesker, både i staben og i befolkningen ellers. Nå som vi er ved enden av visitasen ønsker jeg å dele med dere noen tanker jeg har gjort meg om veien videre.

Utfordringer til menigheten

1. Frivillighet

Det er mye god frivillighet i Porsanger. Flere ildsjeler er involvert i mange sider ved kirkas virksomhet, både diakonalt, med menighetsbladet og særlig i forbindelse med kvensk språk og kultur. Jeg registrerer likevel at det er vanskeligere å rekruttere frivillige til trosopplæringen. Jeg vil gjerne utfordre menigheten til å ha et mer systematisk arbeid med frivillige, både med rekruttering og oppfølging.. Frivillige medarbeidere får ofte et eierforhold til menigheten og menighetslivet, og det er av stor verdi for deltakelsen både på gudstjenester og i andre kirkelige sammenhenger.

2. Menighetens økonomi og stabsmøter

Den utfordrende økonomien i menigheten og manglende sekretærfunksjon bør settes på tydelig dagsorden, særlig med tanke på at dette også var en av utfordringene ved

forrige visitas i 2008. Signalene fra kommunen var positive i denne forbindelse og det bærer med seg håp om at det kan skje en endring i de nærmeste årene.

Jeg vil også påpeke behovet for regelmessige stabsmøter på kirkekontoret. Disse har en viktig funksjon i forhold til samordning og tverrfaglighet blant de ansatte i kirkestaben.

3. Inkludering av funksjonshemmede og andakter på sykehjem

Det er viktig at kirka ivaretar og skaper rom for alle mennesker i samfunnet. Funksjonshemmede, beboere på sykehjemmet med demens og andre som ikke tydelig uttrykker sine behov med muntlig språk har også et hjem i vår kirke. Alle mennesker har rett til å leve ut sitt livssyn. Kommunen gir omsorg har et ansvar for å legge til rette for det, slik at alle kan få delta i tros- og livssynsaktiviteter. Jeg vil gjerne utfordre menigheten til å tenke gjennom hvordan disse behovene kan ivaretas her i Porsanger. Jesus var inkluderende og våre menigheter er kalt til å være fellesskap hvor alle kan føle seg inkludert og sett av Gud.

4. Samisk og kvensk språk og kultur.

For meg som biskop er det viktig å synliggjøre at vi er et bispedømme i et nordsamisk og kvensk område, og at Porsanger ligger i forvaltningsområdet for samelovens språkregler. Derfor er det svært gledelig at prestene fast bruker både samisk, kvensk og norsk ved inngangsord og velsignelse i gudstjenester og kirkelige handlinger. Her i området har det vært samiske og kvenske tradisjoner i lang tid, som dessverre opplevde en marginalisering under fornorskingsprosessen. Nå er det heldigvis bedre tider og vi opplever at det samiske og kvenske kirke- og kulturlivet igjen er vitalisert her i Porsanger. Det kvenske har fått et tydelig løft gjennom både kirkelig fokus og frivillige krefter de senere årene. Jeg vil særlig oppfordre menighetene til å fortsette arbeidet med å synliggjøre samisk språk og kultur og på den måten ta vare på den arven som har vært her i Porsanger i århundrer.

Avslutning

Det er 8 år siden forrige visitas. Det blir sannsynligvis en tilsvarende tid til neste gang biskopen kommer på besøk. Innen et år har prostens oppgave å følge opp de utfordringene som visitasjonen har pekt på, i samarbeid med menighetsrådet og de ansatte.

Da vil jeg gjerne få si hjertelig takk for all gjestfrihet og måten dere har tatt imot oss på her i bygdene! Jeg vil takke menighetsrådene, kommunen, de kirkelige ansatte, prostens og alle andre som har vært med å tilrettelegge for denne visitasjonen. Og ikke minst takk til alle dere i Porsanger som trofast samles til gudstjenester, som ber for menigheten og setter deres lit til Herren.

Måtte Gud ta vare på dere i sin miskunn og velsigne dere alle i dagene som ligger foran oss!